

LBRIS

We know
books

Alex Plescan

TU

și alte întâmplări

gata

de a fi trăite

Cuprins

Algonaissance (1) / 7
Lumea lui Albert / 11
Vaila / 12
Omul cu batista / 13
Un stup uman / 19
O negresă albă / 21
1917 / 23
Linda cu ochi de caviar / 24
Povestea unui tatuaj neîntâmpat / 29
Djadja, Djadedja, Djamaila / 31
Moartea unui bărbat / 33
Arta despărțirii / 35
Norma și Helen / 37
O altă perspectivă / 46
Tu / 48
Baba Floarea, Vrăjitoarea / 52
Cocktail „Sonata Lunii” / 56
Alegre & Co. / 60
Un vis continuu / 62
Tabloul invizibil / 64
Cadrul ferestrei / 65
Algonaissance (2) / 74

ALGONAISSANCE (1)

Un Cuvânt-înainte ce nu trebuie neapărat citit, că e plicticos

Prin iarna dintre 1987 și 1988, eram soldat în armata României. În mintea mea, nu mă vedeam deloc soldat – și nici măcar student, pentru că nu începusem încă facultatea de litere –, ci... scriitor! Pe vremea aia, telefonul mobil nu se inventase, iar muritorii nu aveau computere și scriau de mână. Căram cu mine un carnet mic, negru, în care îmi notam idei. L-am pierdut în acea iarnă, într-o tabără izolată din Munții Bucegi. Ofițerul beat ne-a scos afară noaptea, ne-a ordonat să ne dezbrăcăm și să ne târâm, când la deal, când la vale, prin zăpada înghețată dintre un izvor și un mormânt. Erau stele pe cer, dar nu le vedeam, știam doar cu ceafa că sunt acolo; în timp ce nasul meu se freca de gheață, obrajii mi se zgâriau, ca și coatele, șoldurile, genunchii. Depășisem punctul de îngheț și toată mintea mi se concentra asupra sângelui care trebuia să îmi curgă din inimă, prin artere, în tot trupul, iar prin vene, înapoi în inimă. Era un frig mai cald, așa.

Un an mai târziu, la Universitatea din București, am avut șansa de a fi acceptat și cumva integrat în grupările literare care au supraviețuit închiderii *Cenaclului de Luni* al lui Nicolae Manolescu – zeul critic al generației din care fac parte biologic mai mult decât estetic și mentorul generației premergătoare mie. Așa am ajuns în compania vie a modelelor mele literare din anii, '80, dintre care amintesc aici doar doi Mircea: Nedelciu și Cărtărescu. Dacă își mai imaginează

cineva din „Occident” că România nu are literatură sau poate că o fi doar una intraductibilă, ori că în comunism nu ar fi existat o splendidă aristocrație intelectuală disidento-supraviețuitoare, greșește crunt. Aș putea oferi o listă de (pe atunci) tineri fără bani care **ar fi furat** din librării cărțile Generației '80 pe care eu aveam șansa de a primi autograf. Mulți dintre ei trăiesc în alte țări. Și cine ce a câștigat, ce?

În 1990, am pierdut un alt carnet cu notițe, tot negru, când m-au controlat fizic minerii la ieșirea din stația de metrou Piața Universității, pe 14 iunie. Dar am continuat să scriu și să public în presa tumultuoasă a infinitei tranziții din România acelor ani. În 1992, am scos o carte împreună cu prieteni care fie mergeau cu mine la Vama Veche (pe atunci doar o colecție de stânci), fie pescuiau alături de mine în negura din jurul Mănăstirii Căldărușani, fie jucau cu mine fotbal noaptea, pe un teren improvizat în fața Muzeului Antipa, sub lumina reflectoarelor de la Palatul Victoria, de unde ne înjurau militarii din gardă. În toată perioada asta, iubeam femei iubite. Am scris despre dragoste și despre perspectiva feminină mereu – nu pentru că aș fi înțeles ceva, ci pentru că mereu am căutat să înțeleg. Am publicat puțin, cât am putut, cât mi s-a dat voie și cât am meritat. O vreme, am trăit din încasările unui spectacol de teatru.

În 1994, am devenit jurnalist de televiziune și am semnat un contract care îmi interzicea să colaborez altundeva în *media*. Ca „scriitor”, asta a fost perioada cea mai grea, dar am scris și am pus la sertar. Le mulțumesc acelor prieteni care încă îmi țin manuscrisele în pod.

Când, în 1999, am părăsit România ca să mă stabilesc în Noua Zeelandă, nu am luat cu mine niciun text. Am vrut să uit nu de țară, ci de limba română, cu totul, ca să mă pot integra *aici*.

Aici?! Un loc echivalent *pentru mine* cu un deșert cultural, loc condus după regulile unui comunism reușit de fapt economic și social – totuși, pentru mine, locul unde am reînceput să scriu. În limba

De mult am încetat să mă mai consider „scriitor”. Sunt doar un om care încă știe să scrie *de mână* relativ corect, categoric repede și, poate, diferit. Pentru că am trăit și am observat *diferit* un spațiu în care lumina se ondulează altfel. De la scrisul meu nu mai sper nimic. După o pauză foarte lungă, am reapărut la București cu niște volume recente. Pentru mine, cărțile în sine contează prea puțin. Dintotdeauna am lucrat la același roman/univers paralel, un continuum pe care natura umană îl poate popula numai prin punctul meu de vedere. Și e populat cu obiecte, peisaje, amintiri, intenții, bărbați, dar mai ales cu femei, cu întrebările lor, cu găsiri, căutări, trăiri, despărțiri sigure și regăsiri posibile. O lume a sordidului superb și a sublimului banal, pe care am avut șansa de a o cunoaște pe câteva continente reale, dar și imaginare, ocupă scrisul meu.

Personajele și întâmplările combinate se adună în povestiri *scurte*, *mai scurte* sau *și mai scurte*, pe care le privesc ca pe niște secvențe de viață visată sau de vis trăit.

Cartea de față face parte, și ea, dintr-un unic roman, la care adun, de vreo treizeci de ani, tot felul de pagini sau doar notițe. Un univers în care personajele, adesea repetate în situații regenerate, lucrează împreună sau separat. Diferit la volumul ăsta e faptul că am încercat să integrez fragmente vechi și noi în felul cum scriu acum, motiv pentru care unele texte vor părea tăiate cu toporul, iar altele șlefuite cu pila de unghii, însă toate spun același lucru: **nimic**. Pentru că îmi știu cititorii capabili să își construiască în cap propriile povești, în lumea fictivă pe care eu doar o schițez.

Scriu fără nicio metodă, pentru că nu mă pricep să produc literatură, așa cum nu mă pricep nici să viețuiesc printre producătorii ei. Mă pricep doar să simt și încerc să aștern asta pe *hârtie*, nu pe *ecran*. Cândva îmi imaginam că inițiez, prin integrare senzorială multiplă,

într-o narațiune evoluând fractal, un „nou moment estetic”. Mă înșelam. Dar am continuat.

În opinia mea, ne aflăm, ca specie cerebrală cu simț artistic, într-un moment exact opus celui care s-a numit *Renaissance*. Simultan și atemporal, în special vizual, pagina nu mai poate cuprinde realitatea în irealitatea ei așa cum o face computerul. Războiul dintre autorul original și această *Algonaissance* digitală e pierdut. Volumul de față prezintă câteva dintre bătăliile pe care le-am dus eu. Ca să nu fie totul atât de jalnic în tablourile câmpului de după masacru, unde corbi robotici se înfruptă din cadavrele senzațiilor și sentimentelor umane, mi-am permis să introduc, uneori, pe lângă ramă, imagini cu femei atrăgătoare.

Titlul, **TU**, mă preocupa de ceva vreme; acum, am decis să îl folosesc pentru că în el încap oricare dintre noi, văzut de oricine altcineva.

Fracturată între două lumi și două epoci, formal, tematic, stilistic și, în general, estetic, asta e chiar o carte oribilă. Vă invit să descoperiți de ce.

.....

Christchurch, 13.04.17

LUMEA LUI ALBERT

Până la întâmplarea asta, Albert fusese doar un arici. Nu se văzuse niciodată în oglindă. Vâna în noapte creaturi mai mici decât el, prin poiana asta foarte ordonată. Albert nu avea nicio speranță, nicio așteptare, doar căutări și găsiri sau alte căutări fără găsire.

Fix în clipa aia, brusc, s-a aprins o lumină orbitoare, ca atunci când vrei să dormi ziua. În lumină, două picioare mari cât copacii, apoi două picioare mai mici, săltând, zburdând, dansând: „Tati, tati, un arici! Hai să-i aducem niște lapte, tati, e așa de *simpatîc!* Hai să-i dăm un nume, e ariciul nostru, *poartă noroc!*”

Apoi, întuneric. Apoi, lumină și lapte.

Albert învață repede că e mai bine să dai ocol de câteva ori cutiei de tablă înainte să bei din ea, decât să te repezi și să bei direct.

.....

Wainui, 29.12.16

VAILA

Între ei doi e o ușă de sticlă.

În funcție de felul cum cade lumina, de felul cum se reflectă și îi acoperă cu speranțe irizate, fie Vaila îl poate vedea pe Ali, fie Ali o poate vedea pe Vaila. Întâi imaginile lor capătă contur, apoi nuanțe monocrome, pentru ca la apogeu să explodeze cromatic, frumusețea lor vie să ardă retina, iar apoi să se stingă treptat, în pasteluri indecise, până când ochiul învață să audă, urechea să adulmece, nasul să guste și limba să descopere sărutul intangibil prin ușa de sticlă. Uneori, dar numai uneori, se pot privi amândoi în același timp. Atunci, el își pune palma, care pare să fie cea stângă, cu degetele depărtate, pe geam, la înălțimea inimii, iar ea îi răspunde simetric, îi zâmbește cu buzele, cu obrazii, cu pupilele dilatate ca obiectivul prin care imaginea asta se reîncarnează în camera obscură, revelând o poveste spusă la timpul prezent.

Ar sta ei doi așa o viață întreagă, uitându-se unul la altul prin ușa de sticlă, fără să li se facă vreodată sete sau frig sau altă dorință, hrănindu-se doar din alternanța de umbră și lumină, neadormiți, captivi norocoși în afara destinului, fericiți și tineri mereu.

Dar Vaila nu știe că la gâtul lui Ali atârnă o cheie a morții, lipită de pieptul lui ca un tatuaj, sub un tricou de bumbac, albastru, simplu.

.....